

Предложения относно прилагане на Наредбата за приобщаващо образование

Предложение: Чл.4. ал.6 да се измени така:

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя в зависимост от препоръката за дейности при извършената оценка по чл. 19, ал. 3, т.2 от ЗПУО, както и в случаите по чл. 190, ал. 3, т.1 от ЗПУО има задължителен характер като се отразява в плана за подкрепа на детето или ученика, в който се определят конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие на детето или ученика и необходимите специалисти за предоставянето на подкрепата.

Мотиви: Към настоящия момент според Наредбата, учебното заведение определя дейностите и специалистите, които да работят с децата на ДПЛР. Предвид неясното финансиране и в повечето случаи невъзможност да се осигурят определени специалисти, такива не се вписват умишлено в плановете за подкрепа и де факто с детето работи само ресурсен учител при явна необходимост от психолог, логопед и др. За да се избегне negliжиране на затруднения и за да се окаже необходимата подкрепа според нуждите на детето, препоръка за дейности по ДПЛР да се дават от Регионалния екип за подкрепа на личностно развитие, който прави оценка или потвърждава такава.

Предложение: Чл. 41 да се допълни така:

За преодоляване на проблемното поведение на детето или ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователния процес и в училищната среда, с участието му в дейността на институцията и с поведенческите му прояви се прилагат една или повече от следните дейности за въздействие върху вътрешната мотивация:

1. ...
2. ...
3. ...
- ...

9. задължително включване на родителите, попечителите или настойника на детето в психотерапевтични курсове (за повишаване на родителската компетентност, подобряване на уменията за общуване в семейството, предефиниране на роли в семейството, изграждане на умения за решаване

на конфликти)

10. други дейности, определени в правилника за дейността на институцията.

Мотиви: Много често проблемното поведение на детето в училище е в резултат на неправилна комуникация в семейството и неефективни родителски стратегии за възпитание. Терапевтичната работа със семейството, включваща повишаване на родителската компетентност, подобряване на уменията за общуване в семейството, предефиниране на роли в семейството, умения за решаване на конфликти са световна практика. Родителят трябва да бъде активен в намирането на подходящи форми за педагогическо въздействие и възпитание на детето си. Често пъти абдикирането му от родителска отговорност се дължи на собствен нездрав опит или влошени психо-емоционални способности поради неумение да се „справи“ с ролите си на възрастен, родител....

Предложение: Да се допълни **Чл. 68 (2)** по следния начин:

(2) Оценката по ал. 1 се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, утвърден със заповед на директора на детската градина или училището за конкретно дете или ученик по чл. 187, ал. 2 ЗПУО **или от регионален екип за подкрепа за личностно развитие, сформиран със заповед на директора на РЦППО, в случай че детската градина или училището не може да осигури всички специалисти по Чл. 71 (1).**

В тази връзка е и следващото ни предложение: **Да отпадне Чл. 72**

Мотиви: Неуместно е допълване на екип, защото екип не е еквивалентно на сбор от специалисти, екип означава сработване на хората и не се допълва механично! Необходима е стиковка, чуваемост, сътрудничество на участващи в него. Предлагаме за оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците да не се допълва екип, а при необходимост да се изисква предоставяне на цял екип за оценка. Учебното заведение няма готовност с основни компоненти за оценка на детето, при което се пилее време и страда качеството на работа. А работата с детето се отлага излишно във времето. Получава се така, че учебното заведение един път ползва един, двама и повече специалиста за допълване на екип за оценка и след това пак специалисти от Регионален център отиват да одобряват оценката на колегите си. Предвид изложените факти смятаме, че е необходимо оценка на индивидуалните

потребности от допълнителна подкрепа да се извършва или от цял екип от учебното заведение или от цял екип от РЦПППО.

Предложение: Чл. 73, ал. 1 да се промени по следния начин:

(1) Оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва в следните срокове: до 15. XI за предоставяне на ДПЛР от първи учебен срок; до 01. II – за предоставяне на ДПЛР от втори учебен срок и след 1. II за предоставяне на ДПЛР от следващата учебна година.

В тази връзка -да отпадне ал. 3 от същия член.

Мотиви: Когато едно дете има нужда от ДПЛР, това в повечето случаи е ясно още от самото начало на учебната година и би следвало механизмите за предоставянето да се задействат незабавно. Не е възможно половин срок да няма индикации, че детето/ученикът среща затруднения и изведнъж в края на февруари такава потребност да бъде идентифицирана. Едни ясни срокове за попълване на ресурсните групи биха мотивирали учебните заведения да действат своевременно и адекватно. Не на последно място стои и въпросът по кадровото осигуряване на такива специалисти. Финансово погледнато е уместно и периодът за оценка да е не по-късно от началото на 2-ри учебен срок, а тези деца/ученици, на които се прави оценка след втори учебен срок да ползват ДПЛР от следващата учебна година. Това ще намали промените в групите и ще позволи на ресурсни учители, логопеди и психолози да работят, съобразно утвърдения си график за работа, без да се налага да се редуцират часовете за ДПЛР на вече включените деца и ученици и да се избегне излишен стрес за всички по веригата – родители, учители, деца и .н.

Предложение – Предлагам изменения в Чл. 132, както следва:

ал.5 – Екипът по ал. 1 работи целогодишно, като провежда общите си срещи по предварително изготвен график, **който включва:**

Задължителни заседания

- за оценка на индивидуалните потребности;
- за изготвяне и приемане на План за подкрепа за личностното развитие, за определяне на необходимостта за обучение по Индивидуален учебен план и изготвяне на Индивидуални учебни програми

- за обсъждане и отчитане на резултатите в развитието на детето/ ученика със специални потребности не по-късно от 1.ІІ

- обсъждане явяването на НВО, ДЗИ съобразно специалните образователни потребности на ученика;

- за обсъждане и отчитане на резултатите в развитието на детето/ ученика със специални потребности не по-късно от 30. V за деца от I до IV гр. в детска градина и ученици от I до IV кл. и не по-късно от 15. VI. за ученици от V до XII кл.

Извънредни заседания – свързани с възникнали по време на учебната година проблеми от различен характер, касаещи детето/ ученика, родителите му, взаимоотношенията със други деца и учителите на детето/ ученика, отправяне на предложения от членовете на екипа, свързани с осигуряването на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

ал. 9 – За всяко заседание на екипа за подкрепа за личностно развитие се води протокол от определен от ръководителя на екипа специалист, който се подписва от ръководителя и от членовете на екипа и с него се запознава родителя, който удостоверява това с подпис. Към протоколите от задължителните и извънредните заседания се прилага обобщен доклад, освен в случаите на заседание за извършване на оценка, където всеки член прилага индивидуален доклад.

Мотиви: Административното обслужване на две заседания месечно демотивира Екипа и пряко влияе върху качеството на работа. Тези срещи в известен смисъл са възможни, само когато всички членове на ЕПЛР са на щат в същото учебно заведение. Когато в ЕПЛР участват външни специалисти – ресурсни, учители, психолози и логопеди това става невъзможно, поради динамиката, разнородните графици и работно време на всички тях. При една средна аритметика при 10 деца в група на ресурсен учител по 2 заседания месечно – 20 доклада, пресметнато за учебна година – 160 доклада. Ситуацията с психолози е още по-фрапираща - при средно 35 деца в група – 70 доклада месечно и 560 доклада годишно. Цифрите са красноречиви и тази обемна и излишна документация рефлектира върху качеството на работа. Многократното преповтаряне на една и съща информация не ни прави по-добри специалисти и не прави приобщаващото образование по-ефективно.

Предложение: Чл. 129 да се измени така:

(2) В срок до **15 септември** общината уведомява директора на детската

градина или училището за взетото решение на общинския съвет за начина на осигуряване на ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности и за видовете специалисти - от център за подкрепа за личностно развитие на територията на съответната община или чрез възлагане при условията и по реда на чл. 198 ЗПУО.

(3) Когато общината не може да осигури ресурсното подпомагане при условията на ал. 2, дейностите за ресурсно подпомагане се осигуряват от съответния Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, **като директорът на учебното заведение подава заявление в до съответния Регионален център в срок до 20 IX .**

Мотиви: Съкращаване на сроковете за организиране на ДПЛР се налага с оглед на своевременното организиране на подкрепа за децата/учениците със СОП. Имайки предвид, че учебната година е започнала не е целесъобразно да се отлага във времето организирането и удължения процес не е в интерес на детето. Взима се под внимание и факта, че учебната година за РЦПППО започва от 1 октомври и би следвало да има яснота с какъв брой деца ще се работи и каква кадрова осигуреност е необходима.

Предложение – Чл. 133, ал. 2, т.8 да се измени така:

Извършва оценка на развитието на детето/ученика не по-късно от 1.II и от 30. V до 15.VI, според спецификата на продължителност на учебното време за деца и ученици обучаващи се в детски градини и училища и в 7 дневен срок изготвя доклад, съдържащ оценка на развитието на детето или ученика, на постигнатите цели и резултатите от обучението, на използваните специални педагогически средства и методи на работа, на изпълнението на плана за подкрепа на детето или ученика.

В тази връзка да отпадне т. 15 от цитирания член

Мотиви: В системата на образованието има добре работещ механизъм за оценяване на резултатите от обучението, а именно за детски градини в началото на м. октомври и края на м. май -съответно с входяща и изходяща диагностика, а в училищата текущи изпитвания и срочно оформяне. Чрез така работещата система години наред се е съумяло да се проследи развитието на детето и то да бъде ефективно отразено и не разбираме защо е необходимо затормозяване на специалисти, включително и общообразователни учители с излишна документация и терминология, взаймствана от социални услуги. Реално при така разписаната НПО излиза , че за дете със СОП се извършва:

- оценка на индивидуалните потребности - септември –ноември
 - преглед на напредъка – декември (съгласно чл. 133, ал. 2, т. 8 – „на всеки три месеца от учебното време“)
 - оценка на развитието на детето/ученика в края на първи учебен срок - февруари
 - преглед на напредъка- март
 - преглед на напредъка- май
 - оценка на развитието на детето/ученика в края на втори учебен срок – юни
- Междувременно детето се оценява също с текущи оценки, пишат се рецензии на контролни и класни работи, бележки в бележник и уви това се оказва недостатъчно. Тези срокове за отчитане на резултати излишно усложняват работата на ангажираните с ДПЛР и реално са безпредметни в този си вид.

Предложение: Сроковете в Чл. 139 да бъдат обобщени по следния начин:

В срок до 30 дни от получаване на заявление, директорът на РЦПППО и РЕПЛР осъществяват всички дейности по ал.1, ал. 2, ал.3 и ал. 4.

Сроковете в Чл. 140 да бъдат обобщени по следния начин:

В срок до 30 дни от получаване на заявление, директорът на РЦПППО и РЕПЛР осъществяват всички дейности по ал.1, ал. 2 и ал.3.

Сроковете в Чл. 141 да бъдат обобщени по следния начин:

В срок до 30 дни от получаване на заявление, директорът на РЦПППО и РЕПЛР осъществяват всички дейности по ал.1, ал. 2, ал.3, ал.4 и ал.5.

Мотиви: Във всички изброени алинеи от настоящата Наредба за приобщаващо образование са изброени различни срокове- 5 дни, 7, дни, 2 дни, 14 дни и т. н, което излишно затормозява обемната работа. Предвид, че в определени периоди се натрупват различни дейности на РЕПЛР и множество оценки в много учебни заведения, следенето за спазването на сроковете изключително затруднява отговорните за това. Преплитат се срокове за заповеди, срокове за извършване на дейности, срокове за вземане на решения при положение, че може да се обобщи и да се постави разумен срок от един месец за осъществяване на всички дейности.

Предложение: Чл. 143, ал. 2 да се измени така:

Решението за отлагане по ал. 1 се взема в срок до 30 май на всяка календарна

година на основание на протокол от лекарска консултативна комисия, на удостоверението за задължително предучилищно образование с препоръки за включването на детето в допълнителна подкрепа за личностно развитие, **ако се установи необходимост за такава** и/или на други документи с информация за детето, включително от изследвания и консултации, след събеседване с родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, и след извършено от регионалния екип наблюдение на детето.

Мотиви: Практиката показва, че има случаи на отлагане, в които детето няма нужда от допълнителна подкрепа – такива са например, случаите в които детето отсъства продължително поради сърдечна операция, бъбречна операция, други заболявания, които изискват продължителен болничен престой и нямат общо с функционирането му в учебна среда. Именно затова е и нашето предложение - да се прецизира необходимостта от ДПЛР.

Предложение: Чл. 148, ал. 1 да се измени така:

За ученици със специални образователни потребности, които се обучават в (дневна) вечерна, комбинирана, дистанционна форма или в дуална система на обучение, и за ученици с изяви дарби, които се обучават в комбинирана, дистанционна форма или в дуална система на обучение, при необходимост се разработва индивидуален учебен план въз основа на училищния учебен план.

Мотиви: Ученици със СОП, които се обучават в дневна форма на обучение, предвид ако тяхното физическо и психическо състояние позволява пълен присъствен режим на учебните часове и липсва необходимост от редуциране на такива обезсмисля изготвянето на Индивидуален учебен план, защото Индивидуалния план разпределя учебното време, когато то е различно. В този случай реално се препокрива с учебния план за паралелката и води до излишна документация и преповтаряне на една и съща информация, което както вече казахме не ни прави по-добри специалисти и не прави приобщаващото образование по-ефективно.

От промяната в чл. 148, ал. 1 следва и промяна в **чл. 150, ал. 1:**

да се измени така:

За обучението по всеки учебен предмет от индивидуалния учебен план **или по предмет по които детето/ученикът не достига ДОС, но се обучава в дневна форма**, екипът за подкрепа за личностно развитие на ученика въз основа на

оценката на индивидуалните потребности разработва индивидуална учебна програма, която се утвърждава от директора на училището и с нея подробно се запознава родителя от преподавателя по съответния предмет, срещу подпис.

Мотиви: Необходимо е родителите да бъдат подробно запознати с целите и очакваните резултати от обучението на детето по Индивидуални учебни програми. Да им бъде разяснено на достъпен за тях език защо е необходимо това и как то ще помогне на детето им. Това да се прави от учителя по предмета по който е Индивидуалната учебна програма, защото той най-компетентно може да обясни мотивите и решението си.

Предложения касаещи осигуряването на подкрепяща среда:

1. Да се изработят минимални задължителни за учебните заведения изисквания и стандарти за подкрепяща среда по смисъла на чл. 106 от НПО. От тук следват и промени в чл. 106 като ясно се дефинират минимални изисквания за „подходящи помещения“ – чл. 106, ал. 4, т.5, като се прецизират според дейностите – ресурсно подпомагане, психосоциална рехабилитация, логопедична работа/ рехабилитация на комуникативните нарушения.

Мотиви: Порочна практика в учебните заведения е да се използват общи помещения от рода на физкултурни салони, учителски стаи, библиотека, изолатори и дори коридори за провеждане на ДПЛР. Работата на психолога или логопеда се принижавя до там да се изведе детето от час, само и само да не пречи. Това изключително затруднява адекватната намеса на специалиста и обезсмисля усилията спрямо адекватното оказване на ДПЛР. В тази връзка е и **предложението ни** към чл. 106, ал.4. да се добави:

8. дейностите по психосоциална рехабилитация и рехабилитация на комуникативните нарушения да се извършват на територията на РЦППО, когато учебното заведение не може да отговори на задължителните минимални изисквания за кабинети – логопедични и за психосоциална рехабилитация.

Мотиви: Регионалните центрове имат условията, оборудването и специалистите и могат да бъдат гъвкави по отношение на дейностите за всяко дете, съобразно психо-емоционалното състояние и индивидуалните потребности спрямо развитието. Липсата на специализирана среда в учебните заведения, подходяща за адекватно подпомагане на детето, много често води до обратен резултат и определено е неефективна.

Предложение: Да се намери механизъм за подпомагане на родителите на деца със СОП от отдалечени населени места, където няма ЦПЛР, ЦСОП, Дневни центрове или други институции, които да работят с децата, да получат възможност за ползване на жилища от държавни и общински центрове през времето, в което детето със СОП е в задължителна училищна възраст, с оглед оказване на комплексна ефективна помощ на семейството

Мотиви: Достъпът до образование и здравеопазване е изконно право на всяко дете и в този смисъл на децата малките населени места това право е отнето, тъй като те нямат достъп до качествено образование и здравеопазване и адекватна допълнителна подкрепа и рехабилитация. Факт е, че специалисти към учебните заведения в отдалечени населени места за ДПЛР не се назначават, защото няма финансова възможност и желаещи. Разчита се на специалистите от РЦПППО, които могат да посещават детето веднъж седмично, поради натоварения график, разпиляност на децата (48 населени места за област Пловдив към момента). Това прави неефективно ресурсното подпомагане и обезсмисля философията на приобщаващото образование.

ОТ КОЛЕКТИВА НА РЦПППО - ПЛОВДИВ